

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

SAĞLIK ALANI
İLK YARDIM EĞİTİMİ
KURS PROGRAMI

Ankara, 2023

İÇİNDEKİLER

PROGRAMIN ADI

PROGRAMIN DAYANAĞI

PROGRAMA GİRİŞ KOŞULLARI

EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ

PROGRAMIN AMAÇLARI

PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

PROGRAMIN KREDİSİ

PROGRAMIN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR

PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ VE GEREÇLERİ

BELGELENDİRME

PROGRAMIN ADI

İlk Yardım Eğitimi

PROGRAMIN DAYANAĞI

1. 10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 1),
2. 24.06.1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu,
3. 11.04.2018 tarihli ve 30388 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği,
4. Talim ve Terbiye Kurulunun 20.04.2016 tarihli ve 19 sayılı kararı ile kabul edilen Yaygın Eğitim Kurumları Çerçeve Kurs Programı,
5. Millî Eğitim Bakanlığı 22.02.2020 tarih ve 3902782 sayılı 2020/3 no.lu İlk Yardım Eğitim Hizmetleri Genelgesi,
6. 29.07.2015 tarih ve 29429 sayılı Sağlık Bakanlığı İlk Yardım Yönetmeliği.

PROGRAMA GİRİŞ KOŞULLARI

1. En az ilkokul mezunu olmak.
2. 18 yaşını tamamlamış olmak.

EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ

Kurs Programının Uygulanmasında Eğitimciler Aşağıdaki Öncelik Sırasına Göre Görevlendirilirler;

1. 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna göre, sağlık meslek mensupları ile sağlık hizmetlerinde çalışan diğer meslek mensupları sınıfına giren kişilerden "İlk Yardım Eğitmeni Yetki Belgesi" (Sağlık Bakanlığı - İl Sağlık Müdürlüğü onaylı) sahibi olan kişiler.

PROGRAMIN AMAÇLARI

İlk Yardım Eğitimi Kurs Programı'nı bitiren bireyin,

1. Genel ilk yardım bilgileri hakkında bilgi sahibi olması,
2. Hasta /yaralının ve olay yerinin değerlendirilmesini yapması,
3. Temel yaşam desteği ve otomatik eksternal defibrilatör (OED) uygulamalarını yapması,

4. Kanamalarda ilk yardım uygulamalarını yapması,
5. Yaralanmalarda ilk yardımı uygulaması,
6. Yanık, donma ve sıcak çarpmalarında ilk yardımı yapması,
7. Kırık, çıkık ve burkulmalarda ilk yardım uygulamalarını yapması,
8. Bilinç bozukluklarında ilk yardım uygulamalarını yapması,
9. Zehirlenmelerde gerekli ilk yardımı yapması,
10. Hayvan ısırıklarında gerekli ilk yardımı yapması,
11. Göz, kulak ve buruna yabancı cisim kaçmasında gerekli ilk yardımı yapması,
12. Boğulmalarda ilk yardımı uygulaması,
13. Hasta/yaralı taşıma tekniklerini uygulaması amaçlanmıştır.

PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Kurs programı aşağıda belirtilen hususlar çerçevesinde düzenlenmiştir.

1. Yaşam boyu çeşitli nedenlerle hastalıklar veya yaralanmalarla karşılaşmak kaçınılmazdır. Her ortamda farklı zamanlarda kaza ve hastalanma riski bulunmaktadır. Bu gibi durumlarla karşılaşıldığında, müdahalede bulunanların ilk yardım eğitimi almış olmaları, yaşamın devam ettirilmesinde, sakatlanmaların önlenmesinde ve iyileşme sürecinin kısaltılmasında belirleyici rol oynamaktadır. İlk yardım eğitimi almamış kişilerin, ilk yardım uygulamalarında bulunmaları sakıncalı durumlar oluşturacağından ilk yardım uygulayacak olan kişilerin ilk yardım eğitimi almış olmaları son derece önemlidir. Bu nedenle hazırlanan kurs programıyla temel düzeyde ilk yardım eğitimi verilerek bireylerin bilinçlendirilmesi amaçlanmaktadır.
2. Kurs düzenlenmesi için gerekli iş ve işlemler halk eğitim merkezlerince yürütülecektir.
3. Eğitimler İl Millî Eğitim Müdürlüğü İlk Yardım Eğitim Merkezi (İYEM) koordinasyonunda ve İYEM mesul müdür/eğitmenleri tarafından verilecek; MEB İYEM eğitmeni olmayan ilk yardım eğitmeni yetki belgeli diğer eğitmenlerin ise MEB İYEM'lerce oryantasyonu yapılması koşuluyla eğitimlerde görev alması sağlanacaktır.
4. İlk yardım eğitimleri, katılımcıların tamamının birbirini görebilmeleri için masa ve sandalyelerin 'U' şeklinde düzenlendiği, orta kısımda uygulamaların yapılabilmesine imkân veren ortamlarda gerçekleştirilir.
5. Eğitimlerde eğitmen sayısı ilk yardım mevzuatında belirtildiği üzere her 7 (yedi) katılımcıya bir eğitmen, 14 (on dört) katılımcıya iki eğitmen, 21 (yirmi bir) katılımcıya üç eğitmen olacak şekilde düzenlenecektir.
6. Katılımcı sayısı her bir kurs için 21 (yirmi bir) kişiyi geçmeyecek şekilde oluşturulacaktır.

7. Program örgün ve yaygın eğitim kurumlarında veya kurumlarca uygun görülen diğer yerlerde uygulanacaktır.
8. Eğitim, internet bağlantılı bilgisayar ve projeksiyon cihazı ya da etkileşimli tahta olan eğitim ortamında gerçekleştirilecektir.
9. Ağırlıklı olarak bireysel öğrenmeyi destekleyici yöntem ve teknikler uygulanacaktır.
10. Programın hedeflerine ulaşmak için etkinlik temelli, uygulamalı eğitim teknikleri kullanılacaktır.
11. Eğitim içerikleri uygun materyallerle desteklenecektir.
12. Uygulamalarda kullanılmak üzere ilk yardım yönetmeliğinde belirtilen malzemeler (maketler, eğitim tipi OED cihazı vb.) halk eğitim merkezlerince bulundurulacaktır.
13. Katılımcıların, eğitim süresinin tamamına devam etmesi zorunludur.
14. Kurs programı sonunda kursiyerler teorik ve uygulamalı sınava tabi tutulacaktır.
15. İlk yardımcı belgesinin geçerlilik süresi 3 (üç) yıldır. Geçerlilik süresinin bitimini takiben en geç 3 (üç) ay içerisinde güncelleme eğitimi alınması zorunludur. Güncelleme eğitiminde temel ilk yardım uygulamaları beceri rehberlerinin tamamı kullanılarak kursiyerlere uygulanır. Değerlendirme sonucunda 100 tam puan üzerinden 85 ve üzeri puan alanlar başarılı sayılır. Başarılı olan kişilere ait yetki belgeleri belge geçerlilik süresi kadar uzatılır ve halk eğitim merkezlerince takibi yapılır. Değerlendirme sonucu başarısız olan kursiyer tekrar ilk yardım eğitimine yönlendirilir.

PROGRAMIN KREDİSİ

Genel kurs programlarında kredilendirilme yapılmamaktadır.

PROGRAMIN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Kurs programının süresi; günde en fazla 8 ders saati uygulanacak şekilde toplam 16 saattir.

Konular	Süre (Ders Saati)
GENEL İLK YARDIM BİLGİLERİ	1
HASTA/YARALININ VE OLAY YERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	2
TEMEL YAŞAM DESTEĞİ	2
KANAMALARDA İLK YARDIM	1
YARALANMALARDA İLK YARDIM	1
YANIK, DONMA VE SICAK ÇARPMALARINDA İLK YARDIM	1
KIRIK, ÇIKIK VE BURKULMALARDA İLK YARDIM	1
BİLİNÇ BOZUKLUKLARINDA İLK YARDIM	2
ZEHİRLENMELERDE İLK YARDIM	1

HAYVAN ISIRMALARINDA İLK YARDIM	1
GÖZ, KULAK VE BURUNA YABANCI CİSİM KAÇMASINDA VE BOĞULMALARDA İLK YARDIM	1
HASTA/YARALI TAŞIMA TEKNİKLERİ	2
TOPLAM	16

İÇERİK

1.GENEL İLK YARDIM BİLGİLERİ

- 1.1.İlk Yardım
- 1.2.Acil Tedavi
- 1.3.İlk Yardımcının Tanımı
- 1.4.İlk Yardım ve Acil Tedavi Arasındaki Fark
- 1.5.İlk Yardımın Öncelikli Amaçları
- 1.6.İlk Yardımın Temel Uygulamaları
- 1.7.112'nin Aranmasında Dikkat Edilecekler
- 1.8. İlk Yardımcının Müdahale ile İlgili Yapması Gerekenler
- 1.9.İlk Yardımcının Özellikleri
- 1.10.Hayat Kurtarma Zinciri
- 1.11.İlk Yardımın ABC 'si

2.HASTA/YARALININ VE OLAY YERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- 2.1. İlk Yardımcının Bilmesi Gereken ve Vücudu Oluşturan Sistemler
- 2.2.Vücutta Nabız Alınabilen Bölgeler
- 2.3.Hasta/Yaralının Değerlendirilmesinin Amacı
- 2.4.Hasta/Yaralının İlk Değerlendirilme Aşamaları
- 2.5.Hasta/Yaralının İkinci Değerlendirmesi
- 2.6.Olay Yerini Değerlendirmenin Amacı
- 2.7.Olay Yerinin Değerlendirilmesinde Yapılacak İşler

3.TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

- 3.1. Solunum ve Kalp Durması
- 3.2.Temel Yaşam Desteği ve OED Kullanımı (yetişkin, çocuk, bebek)
- 3.3. Hava Yolu Tıkanıklığı
- 3.4.Hava Yolu Tıkanıklığı Belirtileri

3.5.Tam Tıkanıklık Olan Kişilerde Heimlich Manevrası

3.6.Kısmi Tıkanıklıkta İlk Yardım

4.KANAMALARDA İLK YARDIM

4.1.Kanama

4.2. Kanama Çeşitleri

4.3. Kanamalarda İlk Yardım Uygulamaları

4.4.Vücutta Baskı Uygulama Noktaları

4.5.Kanamalarda Üçgen Bandaj

4.6.Turnike Uygulamaları

4.7.Turnike Hangi Durumlarda Uygulanır ve Dikkat Edilecekler

4.8.El ve Ayak Kopmalarında Turnike

4.9.Şok ve Çeşitleri

4.10.Şok Belirtileri

4.11.Şokta İlk Yardım Uygulamaları

4.12. Şok Pozisyonu

5.YARALANMALARDA İLK YARDIM

5.1.Yara ve Çeşitleri

5.2.Yaraların Ortak Belirtileri

5.3.Yaralanmalarda İlk Yardım

5.4.Ciddi Yaralanmalar

5.5.Ciddi Yaralanmalarda İlk Yardım

5.6.Delici Göğüs Yaralanmaları

5.7.Delici Göğüs Yaralanmalarında İlk Yardım

5.8.Delici Karın Yaralanmaları

5.9.Delici Karın Yaralanmalarında İlk Yardım

5.10.Kafatası ve Omurga Yaralanmalarının Önemi

5.11.Kafatası Yaralanmaları Çeşitleri

5.12. Kafatası ve Omurga Yaralanmalarının Nedenleri

5.13.Kafatası ve Omurga Yaralanmalarında Belirtiler

5.14.Kafatası ve Omurga Yaralanmalarında İlk Yardım

6.YANIK, DONMA VE SICAK ÇARPMALARINDA İLK YARDIM

- 6.1.Yanık
- 6.2. Yanığın Ciddiyetini Belirleyen Faktörler
- 6.3.Yanık Dereceleri
- 6.4.Yanığın Vücuttaki Olumsuz Etkileri
- 6.5.İsı ile Oluşan Yanıklarda İlk Yardım İşlemleri
- 6.6.Kimyasal Yanıklarda İlk Yardım
- 6.7.Elektrik Yanıklarında İlk Yardım
- 6.8.Sıcak Çarpması Belirtileri
- 6.9.Sıcak Çarpmasında İlk Yardım
- 6.10.Sıcak Çarpmasında Risk Grupları
- 6.11.Sıcak Çarpmasından Korunmak
- 6.12.Donuk Belirtileri
- 6.13.Donukta İlk Yardım

7.KIRIK, ÇIKIK VE BURKULMALARDA İLK YARDIM

- 7.1.Kırık ve Çeşitleri
- 7.2.Kırık Belirtileri
- 7.3.Kırığın Yol Açabileceği Olumsuz Durumlar
- 7.4.Kırıklarda İlk Yardım
- 7.5.Burkulma ve Belirtileri
- 7.6.Burkulmada İlk Yardım
- 7.7.Çıkık ve Belirtileri
- 7.8.Çıkıkta İlk Yardım
- 7.9.Kırık, Çıkık ve Buruklarda Tespit
- 7.10.Tespit Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar
- 7.11.Tespit Yöntemleri

8.BİLİNÇ BOZUKLUKLARINDA İLK YARDIM

- 8.1.Bilinç Bozukluklarında İlk Yardım
- 8.2.Bilinç Bozukluğu/Kaybı
- 8.3.Bilinç Kaybı Nedenleri
- 8.4.Bilinç Bozukluğu Belirtileri
- 8.5.Bilinç Bozukluğu Durumunda İlk Yardım
- 8.6.Koma Pozisyonu (derlenme/iyileşme/kurtarma pozisyonu)

- 8.7.Havale
- 8.8.Havale Nedenleri
- 8.9.Nedenlerine Göre Havale Çeşitleri
- 8.10.Ateş Nedeniyle Oluşan Havale
- 8.11.Ateş Nedeniyle Oluşan Havaledede İlk Yardım
- 8.12.Sara Krizi (epilepsi)
- 8.13.Sara Krizinin Belirtileri
- 8.14.Sara Krizinde İlk Yardım
- 8.15.Kan Şekeri Düşüklüğü ve Düşme Nedenleri
- 8.16.Kan Şekeri Aniden Düştüğünde Belirtiler
- 8.17.Kan Şekeri Düşüklüğü Yavaş ve Uzun Sürede Oluşma Belirtileri
- 8.18.Kan Şekeri Düşmesinde İlk Yardım
- 8.19.Göğüste Kuvvetli Ağrı Nedenleri
- 8.20.Göğüste Kuvvetli Ağrı Belirtileri
- 8.21.Göğüs Ağrısında İlk Yardım

9.ZEHİRLENMELERDE İLK YARDIM

- 9.1.Zehirlenme
- 9.2.Zehirlenmelerde Genel Belirtiler
- 9.3.Zehirlenme Yolları
- 9.4.Sindirim Yoluyla Zehirlenmede İlk Yardım
- 9.5.Solunum Yolu ile Zehirlenmelerde İlk Yardım
- 9.6.Cilt Yolu ile Zehirlenmelerde İlk Yardım
- 9.7.Zehirlenmelerde Genel İlk Yardım Kuralları

10.HAYVAN ISIRMALARINDA İLK YARDIM

- 10.1.Hayvan Isırmaları
- 10.2.Kedi, Köpek Isırmalarında İlk Yardım
- 10.3.Arı Sokmalarının Belirtileri
- 10.4.Arı Sokmalarında İlk Yardım
- 10.5.Akrep Sokmalarının Belirtileri
- 10.6.Akrep Sokmalarında İlk Yardım
- 10.7.Yılan Sokmalarının Belirtileri
- 10.8.Yılan Sokmalarında İlk Yardım
- 10.9.Deniz Canlıları Sokmasında Belirtiler
- 10.10.Deniz Canlıları Sokmasında İlk Yardım

11.GÖZ, KULAK VE BURUNA YABANCI CİSİM KAÇMASINDA VE BOĞULMALARDA İLK YARDIM

- 11.1.Göze Yabancı Cisim Kaçmasında İlk Yardım
- 11.2.Kulağa Yabancı Cisim Kaçmasında İlk Yardım
- 11.3.Buruna Yabancı Cisim Kaçmasında İlk Yardım
- 11.4.Boğulma
- 11.5.Boğulma Nedenleri
- 11.6.Boğulmalarda Genel Belirtiler ve İlk Yardım

12.HASTA/YARALI TAŞIMA TEKNİKLERİ

- 12.1.Hasta/Yaralı Taşıma Teknikleri
- 12.2.Hasta/Yaralı Taşınmasında Genel Kurallar
- 12.3.Acil Taşıma Teknikleri
- 12.4.Sürükleme Yöntemleri
- 12.5.Araç İçindeki Yaralıyı Taşıma (rentek manevrası)
- 12.6.Kısa Mesafede Süratli Taşıma Teknikleri
- 12.7.Sedye Üzerine Yerleştirme Teknikleri
- 12.8.Sedye ile Taşıma Teknikleri

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR

Değerlendirme; mesul müdür/eğitmenlerden oluşan sınav gözetmen ekibi tarafından teorik ve uygulamalı sınav olarak yapılacaktır. Teorik sınav için en az 40 sorudan oluşan çoktan seçmeli test düzenlenecektir. Uygulama sınavında ise temel ilk yardım beceri rehberi konularından (TYD-OED Yetişkin-Çocuk-Bebek, Hava Yolu Tıkanıklığı- Yetişkin-Bebek, Derlenme Pozisyonu, Araç İçi Yaralı Çıkarma, Kütük Yuvarlama Tekniği, Sınav Gözetmen Ekibinin Belirlediği Uygulama Konuları) değerlendirme yapılacaktır. Teorik ve uygulamalı sınavların her birinden, 100 tam puan üzerinden 85 puan (İlk Yardım Yönetmeliği gereği) almış olmaları şartı aranır. Sınavların ortalaması 85 ve üzeri olanlar başarılı sayılacaktır. Teorik sınavda 85 ve üzeri puan alamayan katılımcılar uygulama sınavına alınmaz. Başarısız olan katılımcılara yetki belgesi verilmez ve yeniden eğitime katılabilir.

PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ VE GEREÇLERİ

1. Programın uygulama sürecinde, konular ile ilgili dokümanlara (slayt, video vb.) merkezisgb.meb.gov.tr adresinden ulaşılabilir ve yararlanılabilir.
2. Uygulamalarda kullanılmak üzere İlk Yardım Yönetmeliği'nde belirtilen malzemeler bulundurulacaktır.

Yararlanılacak kaynak araç gereçler;

- Bilgisayar,
- Projeksiyon cihazı ve perdesi,
- Yazı tahtası,
- Reflektör,
- Temel yaşam desteği eğitim maketleri (yetişkin, çocuk, bebek)
- Eğitim tipi otomatik eksternal defibrilatör,
- Kırık, çıkık ve burkulmalarda tespit malzemeleri,
- Sargı bezi, üçgen sargı, spanç,
- Makas,
- Elastik bandajlar,
- Battaniye,
- Geçici sedye malzemeleri,
- Eldiven,
- Maske.

BELGELENDİRME

Sınav puanı 50 ve üzeri olanlara "Kurs Bitirme Belgesi", 85 ve üzeri olanlara "Türk Kızılay'ı İlk Yardımcı Sertifikası ve Kimlik Kartı" verilecektir. Belgeler İl İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi (İl İSGB) koordinasyonunda "İl Millî Eğitim Müdürlüğü İlk Yardım Eğitim Merkezleri"nce oluşturulup Halk Eğitim Merkezleri tarafından basım ve dağıtım işlemleri gerçekleştirilecektir.